

НАСЕЛЕНИЕ В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

Брой и структури на населението

Към 31 декември 2020 г. населението на област Пазарджик е 251 300 души, което представлява 3.6% от населението на България и нарежда областта на 7-мо място по брой на населението непосредствено след областите София (столица), Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора и Благоевград. В сравнение с 2019 г. населението на областта намалява с 1 476 души, или с 0.6% (за 2019 г. е било 252 776).

1. Население в област Пазарджик към 31.12. по години и пол

Години	(Брой)		
	Общо	Мъже	Жени
2018	255 479	125 103	130 376
2019	252 776	123 715	129 061
2020	251 300	122 821	128 479

Мъжете са 122 821 (48.9%), а жените - 128 479 (51.1%), или на 1 000 мъже се падат 1 046 жени.

Продължава процесът на остаряване на населението, който се изразява в увеличаване на дела на населението на 65 и повече навършени години.

В края на 2020 г. лицата на 65 и повече навършени години са 52 974, или 21.1% от населението в областта. В сравнение с 2019 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 0.2 процентни пункта.

Процесът на остаряване е по-силно изразен сред жените, отколкото сред мъжете. Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 24.9%, а на мъжете - 17.1%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея по-ниската средна продължителност на живота при тях.

В регионален аспект делът на лицата на възраст 65 и повече навършени години е най-висок в областите Видин (30.0%), Габрово (29.1%) и Кюстендил (27.7%). Общо в двадесет области този дял е над средния за страната. Най-нисък е делът на възрастното население в областите София (столица) - 17.7%, и Варна - 19.4%.

Към 31.12.2020 г. децата до 15 години са 38 032, или 15.1% от общия брой на населението в област Пазарджик. За страната този показател е 14.4%.

Относителният дял на населението под 15 години е най-висок в областите Сливен - 18.5%, и Бургас - 15.5% от населението на областта. Общо в седемнадесет области този дял е под общия за страната, като най-нисък е в областите Смолян - 11.5%, и Габрово - 11.6%.

Към 31.12.2020 г. **общият коефициент на възрастова зависимост¹ в област Пазарджик е 56.8%**. За сравнение, през 2019 г. този коефициент е бил 56.2%.

Това съотношение е по-благоприятно в градовете - 56.4%, отколкото в селата - 57.4%. Във всички области на страната този показател е над 50.0% с изключение на София (столица) - 48.5%, като най-неблагоприятно е съотношението в областите Видин - 72.1%, Габрово - 68.8%, и Ловеч - 68.2%.

Застаряването на населението води до повишаване на неговата **средна възраст**, която за област Пазарджик през 2020 година е 43.9 г., като при мъжете е 42.0 г., а при жените - 45.7 г.

Процесът на остаряване в област Пазарджик се проявява както в селата, така и в градовете, като в селата средната възраст на населението е с 0.9 години по-висока в сравнение с тази в градовете. В селата средната възраст на населението е 44.5 години, а в градовете - 43.6 години.

Тенденцията на остаряване на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура - **под, във и над трудоспособна възраст**. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както остаряването на населението, така и законодателните промени² при определянето на възрастовите граници при пенсиониране. За 2020 г. тези граници за населението в трудоспособна възраст са до навършването на 61 години и 6 месеца за жените и 64 години и 3 месеца за мъжете.

Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2020 г. е 149 460 души или 59.5% от населението за област Пазарджик, като мъжете са 79 513, а жените - 69 947. Броят на трудоспособното население намалява с 1 047 души, или с 0.7% през 2020 г. спрямо предходната година.

Към края на 2020 г. в над трудоспособна възраст са 61 222 души, или 24.3, а под трудоспособна възраст - 40 618 души, или 16.2% от населението на областта.

2. Население под, във и над трудоспособна възраст в област Пазарджик към 31.12. по години

(Брой)

Години	Общо	Възрастови групи		
		под трудоспособна възраст	във трудоспособна възраст	над трудоспособна възраст
2018	255 479	41 127	152 968	61 384
2019	252 776	40 909	150 507	61 360
2020	251 300	40 618	149 460	61 222

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез **коефициента на демографско заместване**, който показва съотношението между броя на влизашите в трудоспособна

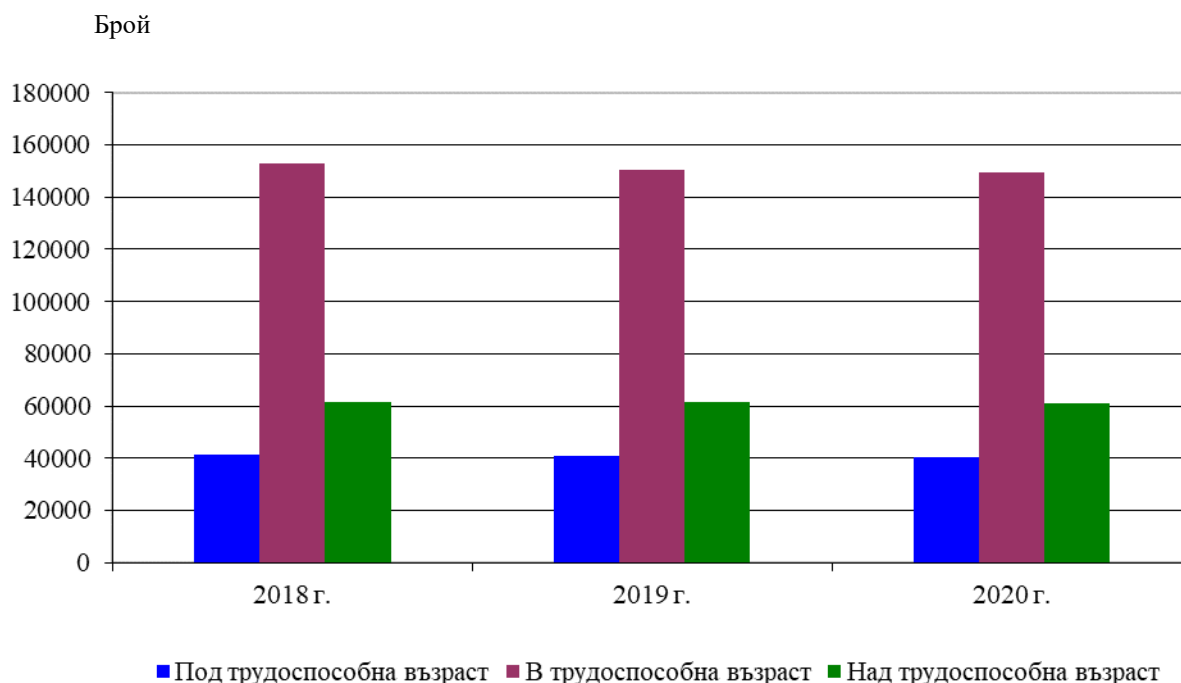
¹ Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

² Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 година).

възраст (15 - 19 години) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 години). Към 31.12.2020 г. за област Пазарджик това съотношение е 66.

Най-висока е стойността на коефициента в областите Сливен - 90, София (столица) - 79 лица, и Варна - 78. Най-нисък е този показател в областите Смолян - 41, Кърджали - 48, и Перник, където 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, се заместват от 50 лица, влизащи в трудоспособна възраст.

Фиг.1. Население под, във и над трудоспособна възраст в област Пазарджик

Териториално разпределение на населението

Към 31.12.2020 г. в градовете живеят 5 043 186 души, или 72.9%, а в селата - 1 873 362 души, или 27.1% от населението на страната.

Към края на 2020 г. населените места в България са 5 257, от които 257 са градове и 5 000 - села.

Населените места без население са 164. Най-голям е техният брой в областите Габрово, Велико Търново и Кърджали - съответно 62, 54 и 11.

В 1 156, или в 22.0% от населените места, живеят от 1 до 49 души включително.

С население над 100 хил. души са шест града в страната, в които живеят 34.1% от населението на страната.

Към края на 2020 г. страната е разделена на 6 статистически района, 28 области и 265 общини.

Най-малка по население е област Видин, в която живеят 81 212 души, или 1.2% от населението на страната, а най-голяма е област София (столица) - 1 308 412 души (18.9%). Шест са областите с население над 300 хил. души, като в първите три от тях - София (столица), Пловдив и Варна, живее повече от една трета от населението на страната (35.3%).

Пет области - София, Кърджали, Перник, Бургас и Варна увеличават населението си през 2020 г. спрямо 2019 година. Най-голямо е увеличението в София - с 5.2% и Кърджали - с 1.6%. При останалите двадесет и три области има намаление, като най-голямо е за областите Видин - с 2.0%, и Смолян - с 1.6%.

Неравномерно е разпределението на населението и по общини. В 74 общини с население под 6 000 души живеят едва 4.0% от населението на страната. В същото време в деветте общини с население над 100 хил. души живеят 41.1% от населението на страната. Най-голяма по население е Столична община (1 308 412), следвана от общините Пловдив (342 048) и Варна (341 516). Най-малката община е Трекляно - 768 души.

Основните фактори, които влияят върху измененията в броя и структурите на населението, са демографските процеси - раждаемост, смъртност и миграция.

Към края на 2020 г. населените места в област Пазарджик са 118, от които 13 са градове и 105 - села. В шест населени места, или в 5.1% живеят от 1 до 50 души включително. В съответствие с административно-териториалното устройство областта е разделена на 12 общини.

В края на 2020 г. в градовете живеят 157 414 души, или 62.6% от населението на областта, а в селата - 93 886 или 37.4%. Разпределението на населението между градовете и селата в края на годината е резултат от неговото естествено и механично движение.

С население над 10 хил. души са шест общини в областта, в които живее 86.0% от населението.

Най-малка по брой на населението е община Стрелча, в която живеят 4 485 души, или 1.8% от населението на областта, а най-голяма е община Пазарджик - 105 161 души (41.8%).

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умираания, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Източник на данните за външната миграция са: Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението Образец ЕСГРАОН - ТДС: адресна карта за промяна на настоящ адрес; Националната агенция за приходите; Национален осигурителен институт; Министерство на вътрешните работи; Оценки на емиграционните потоци.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчет